

THE ROLES OF COMMUNITY LEADERS IN THE DEVELOPMENT OF STRENGTH COMMUNITIES: A CASE STUDY OF PAK KRET MUNICIPALITY, NONTHABURI PROVINCE

Jurarat SUMMART^{1*}, Chairat WONGKITRUNGRUANG² and Sirikorn KANJANASUNTORN²

1 Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand; jurarat.sum@ku.th (Corresponding Author)

2 Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand

ARTICLE HISTORY

Received: 20 June 2024

Revised: 4 July 2024

Published: 19 July 2024

ABSTRACT

This article aimed to study 1) the problems and requirements of the community in Pak Kret Municipality, Nonthaburi Province 2) the roles of community leaders in the development of strength community: a case study of Pak Kret Municipality. Key informants were 21 community committees in Pak Kret municipality. Research tool was semi-structured interview guideline. Data were collected through in-depth interview. Data were analyzed using descriptive methods. Research results found that 1) The problems and requirements of the community were: people in the community had various needs that focus on community safety and health care. Since the present era that moving towards an aging society, most of the elderly stayed home and people in the community had a primary needs for safety in the community. Moreover various projects should emphasis on the elderly to take care of themselves in the right way and do activities together. 2) The roles of community leaders in developing a strength community: they consisted 7 roles, including 1) administrative department role 2) prevention and maintaining peace department role 3) finance department role 4) social welfare department role 5) public health department role 6) development department role and 7) education department role. Key success factors of strength community were caring of committee, concerning on people in community, listening the problems and opinions for resolving that problems. Moreover community leaders could ask some helps from Pak Kret municipality and other agencies.

Keywords: Community Leaders, Leadership Roles, Participation, Pak Kret Municipality

CITATION INFORMATION: Summart, J., Wongkitrungruang, C., & Kanjanasuntorn, S. (2024). The Roles of Community Leaders in the Development of Strength Communities: A Case Study of Pak Kret Municipality, Nonthaburi Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(7), 49

บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง : กรณีศึกษาเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

จุฬารัตน์ สุ่มมาตร¹, ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง² และ สิริกร กาญจนสุนทร²

1 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; jurarat.sum@ku.th (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

2 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 2) ศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาและความต้องการของชุมชน คือ คนในชุมชนมีความต้องการหลากหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่เน้นเรื่องความปลอดภัยในชุมชนและการดูแลสุขภาพ เนื่องจากยุคปัจจุบันกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุอยู่บ้านเป็นหลัก คนในชุมชนมีความต้องการด้านความปลอดภัยในชุมชนเป็นหลัก การทำโครงการต่าง ๆ ต้องเน้นผู้สูงอายุให้ได้ดูแลตัวเองที่ถูกรับและได้ทำกิจกรรมร่วมกัน 2) บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง มี 7 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทฝ่ายปกครอง 2) บทบาทฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย 3) บทบาทฝ่ายคลัง 4) บทบาทฝ่ายสวัสดิการสังคม 5) บทบาทฝ่ายสาธารณสุข 6) บทบาทฝ่ายพัฒนา 7) บทบาทฝ่ายการศึกษา ปัจจัยความสำเร็จของชุมชนเข้มแข็ง คือ ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการมีความใส่ใจ สนใจกับคนในชุมชน รับฟังปัญหาและความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นอกจากนี้ชุมชนสามารถขอความช่วยเหลือจากทางเทศบาล และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้

คำสำคัญ: ผู้นำชุมชน, บทบาทผู้นำ, การมีส่วนร่วม, เทศบาลนครปากเกร็ด

ข้อมูลการอ้างอิง: จุฬารัตน์ สุ่มมาตร, ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ สิริกร กาญจนสุนทร. (2567). บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง : กรณีศึกษาเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(7), 45

บทนำ

ชุมชนเข้มแข็งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อประเทศไทยประสบกับสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ.2540 ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม ทำให้กิจการหลายแห่งปิดตัวลง ลูกหลานเริ่มกลับบ้านเกิด แนวคิดเรื่องชุมชนเข้มแข็งจึงได้รับความสนใจศึกษายิ่งขึ้น ชุมชนเข้มแข็งเป็นชุมชนที่ตระหนักถึงศักยภาพของตน สามารถรวบรวมและดึงเอาทุนทางสังคมและทรัพยากรอันหลากหลายที่ตนมีอยู่มาเป็นฐานของการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ โดยการแก้ไขปัญหาต่างๆ นั้นจะริเริ่มจากชุมชนเอง เป็นชุมชนที่มีความกระตือรือร้นที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมที่จะเปิดรับโลกทัศน์ใหม่ๆ และเห็นความสำคัญของการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม ความเข้มแข็งของแต่ละชุมชนอาจแตกต่างกันออกไป (จารุวรรณ แก้วมะโน, 2556) นอกจากชุมชน คือ ฐานของประเทศ ถ้าชุมชนเข้มแข็งทุกด้านประเทศก็จะมั่นคง ความเข้มแข็งของชุมชนจึงควรเป็นระเบียบวาระแห่งชาติที่ทั้งชาติมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน (ประเวศ วะสี, 2552)

ลักษณะของชุมชนที่มีความเข้มแข็งนั้น คือ ชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ชุมชนพร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของตนและชุมชน มีกระบวนการของชุมชนที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวิถีของชุมชน เปิดโอกาสให้กับสมาชิกทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วม โปร่งใส และพร้อมให้ตรวจสอบ ทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชน ร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลการแก้ปัญหาและการพัฒนา ชุมชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน มีแผนของชุมชน ที่ประกอบด้วย การพัฒนาทุกๆ ด้านของชุมชน รวมทั้งการพึ่งความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นการพึ่งเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุดไม่ใช้การพึ่งพาตลอดไป (นพดล เหล่ากอ, 2555)

ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่มีบทบาทในการนำพาชุมชนสู่การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการและกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนให้อยู่ดี มีสุขได้ ชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาไม่ว่าจะมีมิติใดๆ ก็ตามล้วนแล้วแต่มีผู้นำเป็นปัจจัยความสำเร็จทั้งสิ้น คำว่า "ผู้นำ" ในการพัฒนาชุมชนนั้น ไม่ได้มีเพียงผู้นำที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว ผู้นำในชุมชนสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ผู้นำทางการปกครอง 2) ผู้นำทางการเมือง 3) ผู้นำทางศาสนาและผู้นำทางธรรมชาติ (วรพงศ์ ผูกภู, 2562)

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้เจริญและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีธุรกิจ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งมีพื้นที่ทำเลทอง มีบ้านจัดสรรและคอนโดมิเนียมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก พร้อมกับการขยายตัวของหน่วยงานภาครัฐเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ทำให้มีสภาพเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ มีประชากรและประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก มีการได้กำหนดแนวนโยบาย ในการพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เทศบาลนครปากเกร็ดเป็นนครแห่งความสุขสำหรับการอยู่อาศัย มีสภาพแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัยจากมลพิษ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีแหล่งการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รักษาประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงาม หลากหลายเรื่องราวในวิถีชีวิต และความเป็นอยู่อาศัยของผู้คนที่พึ่งพาอาศัยเกื้อกูลร่วมกันกับธรรมชาติทางสายน้ำ ก่อร่างสร้างหลักปักฐานมาตั้งแต่สมัยอดีตจนเกิดเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และงดงาม (เทศบาลนครปากเกร็ด, 2549)

เทศบาลนครปากเกร็ด ได้ดำเนินการจัดตั้งชุมชน จำนวน 66 ชุมชน เมื่อ พ.ศ.2549 ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ที่ประสงค์ให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนตนเอง เป็นการประสานส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นกับเทศบาล มีฝ่ายที่หน้าที่ดูแลกิจกรรมในแต่ละโครงการแยกออกเป็น 7 ฝ่าย ได้แก่ 1) ฝ่ายปกครอง 2) ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย 3) ฝ่ายคลัง 4) ฝ่ายสวัสดิการสังคม 5) ฝ่ายสาธารณสุข 6) ฝ่ายพัฒนา และ 7) ฝ่ายการศึกษา (เทศบาลนครปากเกร็ด, 2549)

จากเหตุผลข้างต้น เทศบาลนครปากเกร็ด มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีผู้คนอาศัยอยู่จำนวนมาก ความเจริญก้าวหน้า ความเป็นเมือง และยังมีความเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายในการดำเนินชีวิต เช่น ชุมชนริมน้ำ ชุมชนเมือง ชุมชนบนเกาะเกร็ด ทำให้

เทศบาลนครปากเกร็ด มีการประสานงานส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้นำชุมชนที่มีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างคนในชุมชน และเทศบาลนครปากเกร็ดให้มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้แผนของเทศบาลนครปากเกร็ดประสบความสำเร็จในการทำงานแผนพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็ง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา คือ บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีคำถามการวิจัย 1) ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการทำงานในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร 2) บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีการดำเนินงานอย่างไร และวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และ 2) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับประเด็นที่ปัญหา พบว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจในการกำหนดสิ่งที่ชุมชนหรือสังคมนั้นปรารถนา แล้วร่วมกันหาสภาพปัญหาของชุมชน จากนั้นกำหนดแนวทางเลือกที่จะทำได้สิ่งที่ปรารถนานั้นแล้วร่วมปฏิบัติ จากนั้นร่วมกันประเมินผล และรับผลประโยชน์จากผลที่เกิดขึ้นต่อไป (นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา, 2546)

ส่วนชุมชนเข้มแข็ง เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น เมื่อแนวคิดดังกล่าวกลายเป็นวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ในอนาคต ที่ประกอบไปด้วย 1) การเป็นสังคมคุณภาพ 2) สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และ 3) สังคมสมานฉันท์และความเอื้ออาทรต่อกัน (ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ และ ลักษณะ ภิชนชัช, 2545)

นอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ ซึ่งมีอยู่ผู้ได้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (พูลสุข สังข์รุ่ง, 2550)

สำหรับบทบาทคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่หลัก คือ พัฒนาชุมชนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชน ทั้งในด้านการกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนและสาธารณสมบัติในชุมชน ประสานงานและดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายองค์กร หน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชน และหน้าที่อื่น ๆ อีกหลายประการ อันเป็นการพัฒนาช่วยเหลือสมาชิกชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยที่ให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมและเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้น จึงถือได้ว่าคณะกรรมการชุมชนเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากหน้าที่หรือภาระงานของคณะกรรมการชุมชน ถือเป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนเป็นสำคัญ ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนร่วมคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจในการปฏิบัติตามแผนงานกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อีกทั้งในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนนั้น จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายต่าง ๆ ทำให้ในบางครั้งการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนมักมีข้อจำกัด ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน (เทศบาลนครปากเกร็ด, 2549)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการศึกษาโดยเป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบบเฉพาะเจาะจง คือ คณะกรรมการชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 21 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการจากชุมชนริมน้ำ 4 ชุมชน คือ ชุมชนบางพูดสามัคคี 3, ชุมชนบางพูดสามัคคี 4, ชุมชนวัดกุฎี-มติน, ชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ ชุมชนดั้งเดิม 8 ชุมชน คือ ชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 1, ชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 4, ชุมชนบางตลาดพัฒนา 7, ชุมชนบ้านใหม่สมานฉันท์ 1, ชุมชนบ้านใหม่สมานฉันท์ 3, ชุมชนบ้านใหม่สมานฉันท์ 4, ชุมชนมิตรประชา, ชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี

2 ชุมชนสังคมเมือง 9 ชุมชน คือ ชุมชนบางตลาดพัฒนา 3, ชุมชนประชาชน, ชุมชนประชาชนเวศ 2 ระยะ 3, ชุมชนสี่ไชยทอง, ชุมชนลานทอง, ชุมชนราชพฤกษ์, ชุมชนดวงแก้ว, ชุมชนสายลม, ชุมชนคลองเกลือเอื้ออารี 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลในรายละเอียดกับผู้ที่ให้ข้อมูล ประเด็นคำถามได้กำหนดตามขอบเขตเนื้อหาการศึกษา การสัมภาษณ์มีลักษณะการพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติตามความเหมาะสมและเป็นกันเอง ตามความเหมาะสมกับเวลาและโอกาส โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองตามประเด็นคำถามอย่างยืดหยุ่น ผู้วิจัยไม่เปิดเผยชื่อผู้สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเป็นความลับ เมื่อมีคำถามที่ไม่สบายใจสามารถไม่หาคำตอบและออกจากการสัมภาษณ์ได้

การสังเกต (Observation) ได้ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) โดยเข้าไปสอบถามการทำกิจกรรมต่างๆ และการทำงานของผู้นำชุมชน มีการซักถามและจดบันทึกข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (data triangulation) ในด้านข้อมูลที่ได้จากบุคคลเป็นหลัก และทางเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ และประเด็นคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์นำประเด็นสำคัญมารวบรวมและเรียบเรียงเขียนสัมภาษณ์แบบเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ปัญหาและความต้องการของชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด แนวทางที่พบปัญหาและความต้องการของปัญหา 7 ฝ่าย ดังนี้

- 1) ฝ่ายปกครอง พบว่า ปัญหาโดยส่วนมากเป็นเรื่องความจำเป็นโครงสร้างพื้นฐาน และไฟฟ้าสาธารณะ เนื่องจากบางพื้นที่ยังมีไฟฟ้าไม่ครอบคลุม อาจจะเป็นพื้นที่เสี่ยงอันตราย ส่วนความต้องการพบว่า อยากให้เพิ่มไฟฟ้าสาธารณะมากขึ้นติดในรอบชุมชนหรือพื้นที่ที่เกิดอันตรายบ่อยครั้ง เพื่อเพิ่มความปลอดภัยกับคนในชุมชน
- 2) ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า การจัดเวรยามเป็นไปได้อย่างขึ้น เนื่องจากแต่ละชุมชนมีพื้นที่กว้าง ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึงต้องจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นจำนวนมาก ทางเทศบาลนครปากเกร็ดมีกล้อง CCTV ให้แต่ละชุมชนติดในพื้นที่เสี่ยง แต่ยังคงไม่พอเนื่องจากแต่ละชุมชนมีกล้อง CCTV เพียง 4-5 ตัว ส่วนความต้องการพบว่า อยากได้กล้อง CCTV เพิ่มติดตามทุกซอยของชุมชน เมื่อเกิดเหตุจะสะดวกต่อการติดตามภาพจากกล้องได้สะดวกกว่าและมีหลักฐานดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้
- 3) ฝ่ายคลัง พบว่า การเขียนโครงการหรือความต้องการในชุมชนมีขั้นตอนหลากหลาย ทำให้ยุ่งยากในส่วนการทำเอกสารที่ต้องใช้เป็นจำนวนมากและต้องละเอียดในการเขียนทำโครงการ ส่วนความต้องการพบว่า อยากให้ลดขั้นตอนให้การทำเอกสารเพื่อสะดวกต่อการทำโครงการพัฒนาชุมชน ในส่วนของการเงินหรือการเก็บเงิน ชุมชนไม่ยุ่งเรื่องการเงิน เพราะกลัวมีปัญหากันภายในชุมชน
- 4) ฝ่ายสวัสดิการสังคม พบว่า การมอบสิ่งของให้ความช่วยเหลือคนยากจนยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และการจัดสนามเด็กและส่วนหาสถานที่พักผ่อน เช่น เครื่องออกกำลังกาย เครื่องเล่นเด็ก มีสภาพชำรุด ทำให้ไม่มีพื้นที่ออกกำลังกายและพักผ่อน ความต้องการพบว่า การมอบสิ่งของต่างๆ เดือน และปรับสิ่งของช่วยเหลือตามแต่ละบุคคล และเครื่องเล่นเด็ก เครื่องออกกำลังกาย อยากให้มีการเปลี่ยนแปลงโดยอย่างรวดเร็วหรือเข้ามาซ่อมแซมก่อน เพื่อให้ใช้งานได้ระหว่างรออุปกรณ์เสร็จใหม่เข้ามา
- 5) ฝ่ายสาธารณสุข พบว่า การตรวจโรคต่างๆ ในชุมชน คนมีจำนวนน้อยกว่าที่คาดไว้ เพราะบางคนได้มีการพบแพทย์เนื่องจากการเป็นโรคตรวจที่มีลักษณะคล้ายๆ กับที่โรงพยาบาลแล้ว และการจัดการขยะในขณะนี้มีปัญหาเรื่องแยกขยะ

ยังคงมีลักษณะถึงขยะแบบทั่วไป ทำให้คนถึงของรวมกันหมด ส่วนความต้องการพบว่า อยากให้การตรวจโรคหลากหลายเป็นโรคที่พบได้บ่อยและอันตราย หรือเป็นโรคที่เฉพาะกับผู้สูงอายุ อยากให้กิจกรรมจัดวันเสาร์หรือวันอาทิตย์เพื่อกลุ่มการตรวจเป็นวัยทำงาน และเรื่องขยะอยากให้ถึงขยะหลายแบบและมีจำนวนมากกระจายอยู่ในชุมชน

6) ฝ่ายการพัฒนา พบว่า การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงถนน การดำเนินงานเข้ามาตรวจสอบใช้ระยะเวลานานและล่าช้ากว่าที่กำหนด ด้านส่งเสริมอาชีพ เป็นโครงการที่ยากและซับซ้อน เนื่องจากคนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ส่วนความต้องการพบว่า การซ่อมแซม ปรับปรุงถนน อยากให้มีขั้นตอนที่รวดเร็ว เพื่อที่ลดการเกิดอุบัติเหตุในชุมชน และด้านส่งเสริมอาชีพอยากให้เป็นโครงการที่ง่ายและสามารถทำในชีวิตประจำวันได้

7) ฝ่ายการศึกษา พบว่า ส่วนของการพัฒนาเด็ก นอกจากงานวันเด็กแล้วทางเทศบาลไม่ค่อยมีกิจกรรมทำร่วมกันกับชุมชนหรือการแจกของให้กับเด็กนอกเหนือจากทุนการศึกษา ส่วนความต้องการพบว่า อยากจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ๆ เช่น โครงการทำอาหาร ร้อยลูกปัด หรือกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัว และการแจกของให้กับเด็กเป็นของใช้ในการเรียน **บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**

ผลการศึกษบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด แบ่งออกได้เป็นบทบาทของฝ่ายต่างๆ 7 ฝ่าย ดังนี้

1) บทบาทฝ่ายปกครอง ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่ 1.1) เรื่องประชาสัมพันธ์ข่าวสารในชุมชน ส่วนใหญ่มีการประกาศเสียงตามสายและกลุ่มไลน์ของชุมชน 1.2) การติดป้ายประกาศสัมพันธ์ตามบอร์ดที่เทศบาลมีให้ของแต่ละชุมชน และการสื่อสารโดยตรงด้วยการเดินแจ้งข่าวสาร เรื่องไฟฟ้าสาธารณะ เมื่อมีปัญหาคนในชุมชนจะแจ้งปัญหา โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการได้รับฟังปัญหาจากคนในชุมชนและลงพื้นที่ดำเนินการแก้ไข เพื่อแจ้งปัญหากับทางเทศบาลให้เข้ามาดูแลและแก้ไข เมื่อได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหา ทำให้ประธานชุมชนและคณะกรรมการเป็นที่ไว้วางใจกับคนในชุมชน ทางเทศบาลเข้ามาแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้ตรงตามความต้องการของคนในชุมชน การแจ้งปัญหากับทางประธานชุมชนและคณะกรรมการเป็นแนวทางที่สะดวกและได้รับผลตอบรับดี เทศบาลได้รับฟังปัญหาโดยตรงจากคนในชุมชนและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงสิ่งที่คนในชุมชนต้องการ เมื่อมีการแจ้งทางเทศบาลเข้ามาดำเนินการอย่างรวดเร็ว ส่วนการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ระหว่างเทศบาลกับคนในชุมชนเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่ายขึ้น

2) บทบาทฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชน ช่วยเหลือ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การรณรงค์ตอบายมุข รณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีการทำกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดยาเสพติด ชักชวนคนในชุมชนมาทำกิจกรรม และช่วยกันดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชน เมื่อพบเจออะไรที่ไม่ดีส่งมาแจ้งคณะกรรมการ เพื่อประสานงานกับทางเทศบาลหรือตำรวจเข้ามาช่วยเหลือ โดยทางเทศบาลมีโครงการอบรมและรณรงค์ด้านยาเสพติด ปีละ 1 ครั้ง แต่ในปัจจุบันมีโครงการลดน้อยลง เรื่องป้องกันภัยต่างๆ ชุมชนริมน้ำมีแผนการรับมืออยู่เสมอ มีการจัดเวรเฝ้าระวังเรื่องป้องกันไฟไหม้ ส่วนใหญ่ในชุมชนมีถังดับเพลิงอยู่ตามจุดต่างๆ ภายในชุมชน และมีการตรวจสอบคุณภาพของถังตลอดเพื่อพร้อมใช้งาน

3) บทบาทฝ่ายคลัง ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่จัดทำบัญชีรับ-จ่ายของชุมชน โดยคณะกรรมการมีฝ่ายற்றுญุกทำหน้าที่รับผิดชอบเรื่องเงิน การประเมินค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนและทำเรื่องเบิกเงินกับทางเทศบาล การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์ชุมชน โดยประธานและคณะกรรมการชุมชนมีการดูแลทำเรื่องเอกสารส่งให้กับทางเทศบาล และรวบรวมเงินส่งกับทางหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เช่น การเสียชีวิตของคนในกลุ่ม เพื่อชี้แจงการจ่ายเงินให้การช่วยเหลือ บทบาทด้านการคลัง ชุมชนส่วนใหญ่ที่ไม่เป็นนิติบุคคลมีโครงการวันละบาท เป็นโครงการที่ร่วมกัน 5 ตำบล ในเทศบาลนครปากเกร็ด และแต่ละชุมชนมีการเก็บเงินในการช่วยเหลือด้านการเสียชีวิต เช่น การทำศพ ช่วยเหลือด้านพวงหรีด ถ้าเป็นชุมชนที่เป็นนิติบุคคลจะเป็นในส่วนค่าส่วนกลางนิติบุคคล

จะเป็นผู้ดูแล ทางคณะกรรมการจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง และบางชุมชนไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเก็บเงินในชุมชน ส่วนชุมชนริมน้ำมีการบริหารกันเองในชุมชน ช่วยเหลือกันและได้รับการซ่อมแซมบ้านจากหน่วยงานต่าง ๆ

4) บทบาทฝ่ายสวัสดิการสังคม ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่สำรวจคนยากจนและมอบสิ่งของช่วยเหลือคนที่เดือดร้อนในชุมชน โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ร่วมกับทางอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ลงพื้นที่สำรวจคนยากจน ผู้ป่วยติดเตียง และผู้สูงอายุ เข้าไปดูแลพาไปหาแพทย์หรือนำแพทย์เข้าไปดูแลรักษา และแจ้งเรื่องกับทางเทศบาลว่า อยากได้สวัสดิการหรือสิ่งของในการดูแลรักษา โดยทางเทศบาลมีการให้สำรวจคนในชุมชนตลอด เพื่อที่เข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล การจัดหาสนามเด็กเล่นและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ชุมชนที่เป็นสาธารณะ โดยประธานและคณะกรรมการชุมชนเขียนโครงการเพื่อเบิกเครื่องเล่นสำหรับเด็ก เครื่องออกกำลังกาย การสำรวจคนยากจน ผู้ป่วยติดเตียง และช่วยเหลือ ได้รับการช่วยเหลือจากหลายฝ่าย เช่น โรงพยาบาลที่ใกล้ชุมชน และติดตามอาการอย่างใกล้ชิดช่วยเหลือกันในชุมชน การจัดหาสนามเด็กเล่น สนามที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสถานที่ภายในชุมชนเป็นจุดศูนย์รวม ทำให้คนในชุมชนได้ออกกำลังกายและทำกิจกรรมต่าง ๆ

5) บทบาทฝ่ายสาธารณสุข ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่เสนอโครงการด้านการรักษาพยาบาล การสุขภาพ การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ โดยทางประธานชุมชนและคณะกรรมการจะเป็นฝ่ายประชาสัมพันธ์ในชุมชนว่าจะมีโครงการจากทางเทศบาล เช่น การสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การตรวจโรคประจำปี และการดูแลสุขภาพโดยโครงการออกกำลังกายในชุมชน ทางประธานชุมชนและคณะกรรมการจะสอบถามคนในชุมชนว่าต้องการออกกำลังกายชนิดใด สำรวจเพื่อจัดทำแผนโครงการขอคุณครูสอน เช่น การเต้นแอโรบิกส์ และไทเก็ก ด้านสุขภาพอนามัยเน้นเรื่องถึงขยะ โดยมีการสำรวจในชุมชนเสมอว่าถึงขยะเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่ เมื่อพบปัญหาขยะตกค้างจะดำเนินการแจ้งเทศบาล และมีโครงการการแยกขยะ และทำปุ๋ยต่าง ๆ โครงการดูแลสุขภาพ เช่น การตรวจโรค การสาธิตปฐมพยาบาล การให้ความรู้และการดูแลตัวเอง ได้ผลตอบรับดีมาก เนื่องจากผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้น การที่มีแพทย์และหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาดูแล ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงในการรักษาพยาบาล ด้านถึงขยะทางเทศบาลได้จ้างหน่วยงานเอกชนเข้ามาดูแล ทำให้การเก็บขยะเป็นในที่ดี ไม่เหม็นเหม็นและสกปรก

6) บทบาทฝ่ายพัฒนา ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่ในการวางแผนและการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชน โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการจัดทำการประชุมประชาคม ปีละ 1 ครั้ง เพื่อฟังความคิดเห็นและความต้องการของคนในชุมชน เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากับเทศบาล การส่งเสริมอาชีพ โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการสำรวจคนในชุมชน สอบถามความคิดเห็นว่า อยากทำอะไร เพื่อสามารถไปต่อยอดเป็นอาชีพเสริม เมื่อได้ความเห็นแล้วนำมาเขียนแผนโครงการเสนอให้กับทางเทศบาล เพื่อจัดหาคนสอนและเบิกอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เมื่อทางเทศบาลมีโครงการฝึกอาชีพจะแจ้งกับทางคณะกรรมการชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนรับทราบ เมื่อมีคนสนใจทางคณะกรรมการจะส่งรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการไปยังเทศบาล การประชุมประชาคมจะมีการทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อสอบถามความต้องการของคนในชุมชน เช่น การซ่อมแซมถนน โครงการฝึกอาชีพ ให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการฝึกอาชีพ มีทั้งโครงการที่เป็นของชุมชนเองและกับเทศบาลเป็นคนจัด เช่น การเย็บปักถักร้อย เนื่องจากขณะนี้ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น โครงการทำขนม ทำอาหาร ได้ผลตอบรับดีมาก

7) บทบาทฝ่ายการศึกษา ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ดูแลเรื่องการศึกษา กิจกรรมเยาวชน กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้จัดการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำบุญในวันขึ้นปีใหม่ การรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ งานวันเด็กมีการแจกของเล่น การทำอาหารเลี้ยงเด็ก ๆ และการจัดการหาทุนการศึกษา โดยการแจ้งเรื่องกับทางเทศบาลหรือหน่วยงานใกล้เคียงชุมชน ชุมชนริมน้ำมีเทศกาลบาตรทางน้ำทุกปีร่วมกับทางเทศบาล ในแต่ละชุมชนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญในชุมชน เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ มีการทำบุญตักบาตรและรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ในส่วนของเด็ก มีการจัดหาทุนการศึกษาให้และจัดกิจกรรมวันเด็กให้กับเด็กในชุมชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาและความต้องการของชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จากบทบาทปัญหาและความต้องการของ 7 ฝ่าย ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าคณะกรรมการชุมชนมีปัญหาและความต้องการแบ่งออกได้ 3 ประเด็น คือ 1) โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้าสาธารณะไม่เพียงพอ กล้อง CCTV การลอกท่อระบายน้ำ 2) ขาดแคลนงบประมาณจากทางเทศบาลนครปากเกร็ดเพื่อมาสนับสนุนให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาชุมชน 3) การพัฒนาสังคม ต้องการให้ความช่วยเหลือทางสังคมในมิติต่างๆ เช่น การส่งเสริมด้านสุขภาพในการรักษาพยาบาลและการป้องกันโรค ด้านการศึกษาให้การส่งเสริมกิจกรรมเด็กในชุมชน การส่งเสริมอาชีพ รวมถึงสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของ นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา (2546) ที่ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเข้าไปส่วนแบ่งในอำนาจการตัดสินใจในการกำหนดสิ่งที่ชุมชนหรือสังคมนั้นปรารถนา แล้วร่วมค้นหาสภาพปัญหาของชุมชน จากนั้นกำหนดแนวทางเลือกที่จะทำให้ได้สิ่งที่ปรารถนานั้นแล้วร่วมปฏิบัติ จากนั้นร่วมกันประเมินผล และรับผลประโยชน์จากผลที่เกิดขึ้นต่อไป ดังนั้น ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทในการพัฒนาร่วมกับทางเทศบาลนครปากเกร็ดจะสามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชนได้

บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด ในความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนกับคนในชุมชน มีการประชุมรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ช่วยกันแก้ไขปัญหาและนำปัญหาไปแจ้งกับทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนความต้องการที่พัฒนาชุมชน คนในชุมชนสามารถออกความคิดเห็น เสนอความต้องการของตนเองในการพัฒนาชุมชน และระหว่างผู้นำชุมชนกับเทศบาลนครปากเกร็ด มีการประชุมทุกๆ 3 เดือน เพื่อรับฟังปัญหาของแต่ละชุมชน ทางเทศบาลนครปากเกร็ดจะเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและฝ่ายงานที่ดูแลในละฝ่ายมารับฟังปัญหาและเข้าไปดูแลแก้ไข และถ้ามีโครงการของเทศบาลนครปากเกร็ดที่ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนรับรู้ จะประชาสัมพันธ์ผ่านทางผู้นำชุมชนให้คนในชุมชนรับทราบ เมื่อปัญหาในชุมชนได้รับการแก้ไขและพัฒนาทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชุมชนและคนในชุมชนเป็นที่ไว้วางใจทำให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง สอดคล้องกับที่ อรรถัย กักผล (2552) เห็นว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ประชาชน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะคติ แลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประชาชนจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ รับรู้ และเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

สำหรับคุณสมบัติผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน มาจากการคัดเลือก มาจากการเลือกตั้งของคนในชุมชนโดยคุณสมบัติผู้ที่เป็นคณะกรรมการชุมชน คือ 1) มีสัญชาติไทย 2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ในวันเลือกตั้ง 3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในชุมชนนั้นติดต่อกันถึงวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 180 วัน 4) ผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการชุมชน ต้องเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกันได้ไม่เกิน 1 คน (กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองลำพูน, 2566) นอกจากคุณสมบัติเบื้องต้น ยังประกอบด้วย การมีภาวะผู้นำ ผู้นำชุมชนมีเป้าหมายการพัฒนาดูแลชุมชนหรือโครงการต่างๆ ที่ทำร่วมกับเทศบาลนครปากเกร็ด จากการทำแผนชุมชนของแต่ละชุมชนได้กำหนดเป้าหมายและทำตามเป้าหมาย ส่วนในของเป้าหมายของเทศบาลนครปากเกร็ดในการพัฒนาชุมชนผู้นำชุมชนเป็นตัวกลางในการดำเนินให้สำเร็จตามเป้าหมายของทางเทศบาลนครปากเกร็ด ซึ่งสอดคล้องกับที่ วนิดา พิพัฒน์วัฒนะกุล (2551) อธิบายว่า พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกในรูปของกระบวนการ ความสามารถ หรือกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่นโดยที่บุคคลอื่นจะคล้อยตามหรือปฏิบัติตามผู้นำ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสถานการณ์และการฝึกฝนของแต่ละบุคคล ดังนั้นบทบาทผู้นำชุมชนเข้มแข็งต้องมีลักษณะการเป็นผู้นำ ผู้มีจิตสาธารณะ เป็นที่ไว้วางใจกับคนในชุมชนที่คัดเลือกจากคนในชุมชน เป็นผู้ที่พร้อมเข้ามาช่วยพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนอื่นๆ เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนเป็นการช่วยเหลือแบ่งปันกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องเพื่อศึกษาบทบาทผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

- 1) นโยบายเกี่ยวกับเยาวชนให้ได้ออกความคิดเห็นของตนเองให้การพัฒนาชุมชนของตนเอง สิ่งที่ต้องการในชุมชน การทำโครงการที่เกี่ยวกับเยาวชนในชุมชน เช่นการออมเงิน เพื่อเป็นการปลูกฝังการเก็บเงินการทำรายรับรายจ่าย การทำกิจกรรมร่วมกันพ่อแม่และเด็กการฝึกทำขนมร่วมกัน เป็นการใช้เวลาว่างในวันหยุดให้เกิดประโยชน์
- 2) การจัดอบรมผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง
- 3) การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชน สร้างความสัมพันธ์และการช่วยเหลือกันในต่างชุมชน
- 4) เพิ่มงบประมาณในการพัฒนาชุมชน เพื่อโครงการพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการชุมชนเมืองในพื้นที่อื่น เพื่อสำรวจความเหมือนและความแตกต่างในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง
- 2) ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง

เอกสารอ้างอิง

- กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองลำพูน. (2566). การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) การเลือกกรรมการชุมชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการ ชุมชนของเทศบาล พ.ศ.2564 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2566. สืบค้นจาก คู่มือการเลือกกรรมการชุมชน-KM.pdf (lamphuncity.go.th).
- จารุวรรณ แก้วมะโน. (2556). บทเรียนชุมชนเข้มแข็ง แผนพัฒนาจังหวัดฉบับเจ้าเมือง. ครั้งที่พิมพ์ 1. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทัศนีย์ (ไทยภิรมย์) ลักษณะนิชนชัย. (2545). การสังคมสงเคราะห์ชุมชน มรรควิธีสู่ชุมชนเข้มแข็ง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เทศบาลนครปากเกร็ด. (2549). ชุมชนเข้มแข็ง. สืบค้นจาก <https://pakkretcity.go.th/index.php/2017-07-24-14-46-36>.
- นพดล เหล่ากอ. (2555). ชุมชนเข้มแข็ง. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/32079>.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่างกรุงเทพมหานคร. ครั้งที่พิมพ์ 1. เชียงใหม่: 598Print 2546.
- พลสุข สังข์รุ่ง. (2550). มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: บีเคอินเตอร์พริ้นท์.
- ประเวศ วะสี. (2552). สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนคืออุดมคติศาสตร์ชาติ. สืบค้นจาก https://dol.thaihealth.or.th/resourcecenter/sites/default/files/documents/1_797.pdf.
- วรพงศ์ ผูกภู. (2563). ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว. สืบค้นจาก <https://www.randdcreation.com/content/4738>.
- วนิดา พิพัฒน์วัฒนะกุล. (2551). การศึกษาคุณลักษณะผู้นำและประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาตามธรรมชาติของครูจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรรถัย กักผล. (2552). คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).